

LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETS

01.03.2005
Rīgā

Noteikumi nr. 158

Noteikumi par kuģošanas līdzekļu satiksmi iekšējos ūdeņos

Grozījumi: MK 30.08.2005. not. nr.648 (L.V., 31.aug., nr.137)

(prot. Nr.11 15.§)
Izdoti saskaņā ar
Jūras kodeksa
8.panta trešo daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka visu kuģošanas līdzekļu satiksmes kārtību Latvijas Republikas iekšējos ūdeņos.

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. **atpūtas kuģis** – šo noteikumu izpratnē sportam un atpūtai paredzēts kuģošanas līdzeklis, kura garums ir no 2,5 līdz 24 metriem, kuru neizmanto komerciālos nolūkos un kuram nav profesionālas apkalpes, kā arī mazizmēra kuģošanas līdzeklis;

2.2. **diennakts gaišais laiks** – diennakts laiks no saules lēkta līdz saules rietam;

2.3. **diennakts tumšais laiks** – diennakts laiks no saules rieta līdz saules lēktam;

2.4. **iekšējo ūdeņu īpašnieks vai valdītājs** – valsts vai pašvaldība, kā arī juridiska vai fiziska persona, kurai pieder iekšējo ūdeņu akvatorija vai kura to nomā;

2.5. **kuģošanas līdzeklis** – inženiertehniska ierīce, kas konstruktīvi paredzēta izmantošanai uz ūdens;

2.6. **mazizmēra kuģošanas līdzeklis** – airu laiva, ūdensmotocikls, kā arī motorlaiva un kuteris, kuru garums ir mazāks par 12 metriem;

2.7. **minimālais ātrums** – mazākais ātrums, ar kuru kuģošanas līdzeklis saglabā vadību noteiktos apstākļos un stāvoklī;

2.8. **nepietiekama redzamība** – laikapstākļi (piemēram, migla, lietus, sniegs), kuru dēļ redzamība kuģošanas zonā ir ierobežota;

2.9. **riņķa uguns** – baltas gaismas lukturis, kas novietots tā, lai tā gaisma būtu redzama 360° lielā horizontālā lokā;

2.10. **robežakvatorija** – iekšējo ūdeņu akvatorija, pa kuru saskaņā ar starptautiskajiem līgumiem ir noteikta Latvijas Republikas valsts robeža;

2.11. **topuguns** – balta uguns, kas novietota kuģošanas līdzekļa diametrālajā plaknē (uz garenass līnijas) tā, lai gaisma būtu redzama taisnā virzienā uz kuģošanas līdzekļa priekšgalu līdz 22,5° aiz katra borta dvarsa un apgaismotu ar nepārtrauktu gaismu 225° lielu horizonta loku;

2.12. **ūdens satiksmes negadījums** – ūdens satiksmes notikums, kurā bojāts vismaz viens kuģošanas līdzeklis, gājis bojā vai guvis miesas bojājumus cilvēks, radušies zaudējumi trešajai personai vai nodarīts kaitējums videi;

2.13. **zibšņu uguns** – uguns, kas uzzibsnī ar regulāriem intervāliem 120 vai vairāk reižu minūtē.

3. Noteikumi nosaka iekšējo ūdeņu īpašnieka vai valdītāja pienākumus, kā arī ūdens satiksmes un drošības noteikumus Latvijas Republikas iekšējos ūdeņos un 3000 metru platā joslā no krasta (bāzes) līnijas uz jūras pusi Rīgas jūras līča un Baltijas jūras Latvijas Republikas piekrastes daļā (turpmāk – iekšējie ūdeņi).

4. Komerckuģošanā izmantojamo kuģu satiksme Latvijas Republikas ostu akvatorijās, kā arī tādu kuģošanas līdzekļu satiksme, kuri savas iegrimis dēļ var droši kuģot tikai ar navigācijas zīmēm un ugunīm (piemēram, bojām, stoderēm, vadlīnijām) apzīmētos akvatorijas posmos un kanālos, notiek saskaņā ar 1972.gada Konvenciju par starptautiskajiem kuģu sadursmju novēršanas noteikumiem un tās grozījumiem (turpmāk – *COLREG-72*), 1974.gada Starptautisko konvenciju par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras (*SOLAS-74*) un citiem Starptautiskās jūrniecības organizācijas dokumentiem, kas saistoši Latvijas Republikai. Ostu akvatorijās papildus ievēro attiecīgās ostas noteikumus, kā arī normatīvos aktus, kas nosaka satiksmi šajā ostā.

5. Katram ūdens satiksmes dalībniekam ir tiesības uzskatīt, ka arī citi ūdens satiksmes dalībnieki pildīs šo noteikumu prasības.

6. Šo noteikumu prasības nepiemēro, vadot kuģošanas līdzekļus, kas ir marķēti, kā arī aprīkoti ar stacionāri uzstādītām bākugunīm un paceltu valsts karogu, ja šie kuģošanas līdzekļi pilda dienesta pienākumus un tiek nodrošināta citu ūdens satiksmes dalībnieku drošība.

7. Ūdens satiksmi atbilstoši savai kompetencei uzrauga policija, Valsts vides dienests un Valsts robežsardze (ostu akvatorijās un robežakvatorijās). Amatpersonām, kuras uzrauga ūdens satiksmi, jābūt klāt dienesta apliecībai, ko uzrāda pēc kuģošanas līdzekļa vadītāja pieprasījuma.

8. Ūdens satiksmes dalībniekam aizliegts:

- 8.1. bojāt, patvaļīgi uzstādīt vai noņemt navigācijas zīmes un ugunis;
- 8.2. piesārņot vai piegružot iekšējos ūdeņus;
- 8.3. bez speciālas atļaujas izmantot zvejas un makšķerēšanas rīkus.

9. Sporta sacensību vai citu publisko pasākumu organizēšana akvatorijā, kā arī kuģošanas līdzekļu satiksmes kārtība šo pasākumu laikā tiek saskaņota ar iekšējo ūdeņu īpašnieku vai valdītāju, bet robežakvatorijā – arī ar Valsts robežsardzi.

10. Atkāpes no šo noteikumu prasībām ir pieļaujamas tikai attiecīgo ūdens sporta vai nevalstisko organizāciju rīkotajos pasākumos (piemēram, sacensībās, publiskos pasākumos), ja to organizētāji nodrošina ūdens satiksmes drošību.

II. Atpūtas kuģu izmantošana

11. Atpūtas kuģu satiksme notiek saskaņā ar šiem noteikumiem.

12. Uzsākot kuģošanu, vadītājs pārbauda atpūtas kuģa tehnisko stāvokli un aprīkojumu, kā arī:

- 12.1. motora stāvokli;
- 12.2. korpusa stāvokli;

- 12.3. glābšanas līdzekļus un aprīkojumu;
- 12.4. navigācijas ugunis;
- 12.5. stūres iekārtu.

13. Atpūtas kuģim atrodies kustībā, vadītājs nodrošina novērošanu (vizuālo, kā arī ar visiem iespējamiem līdzekļiem), lai pastāvīgi novērtētu apkārtējo situāciju un novērstu sadursmi. Ja ir šaubas par sadursmes draudiem, tad uzskata, ka tie pastāv.

14. Atpūtas kuģis atrodas kustībā, ja tas nav pietauvots, noenkurots vai neatrodas uz sēkļa.

15. Kuģošanas līdzeklis nedrīkst traucēt tādu kuģu satiksmi, kuri savas ieegrimes dēļ var kuģot tikai ar navigācijas zīmēm un ugunīm (piemēram, bojām, stoderēm, vadlīnijām) apzīmētos akvatorijas posmos un kanālos. Ja kuģošanas līdzeklis ir spiests izmantot šādu kuģu ceļu vai kanālu, tas turas iespējami tuvāk tā labajai (braukšanas virzienā) pusei, lai pilnībā atbrīvotu ceļu kuģošanas līdzekļiem, kas var kuģot tikai pa apzīmēto akvatorijas posmu. Kuģiem, kuri savas ieegrimes dēļ var kuģot tikai pa apzīmētiem akvatorijas posmiem un kanāliem, ir priekšroka attiecībā pret pārējiem kuģošanas līdzekļiem.

16. Atpūtas kuģis drīkst šķērsot kuģu ceļu vai kanālu, ja netiek traucēta kuģu kustība, iespējami taisnā leņķī pret kuģu ceļa vai kanāla ass līniju, atrodies garām ejošā kuģa aizmugurē.

17. Zvejas rīkus nedrīkst izlikt kuģu ceļā.

18. Ja kuģošanas līdzekli, kas aprīkots ar motoru, nolaiž ūdenī apzīmētās peldvietās vai to tuvumā, uz kuģošanai atļauto rajonu to nogādā ar izslēgtu motoru (airējot) vai pārvietojoties ar minimālu ātrumu un maksimālu piesardzību (ja tehniski to nevar pārvietot ar izslēgtu motoru), neapdraudot peldētājus. Peldvietā vai tās tuvumā kuģošanas līdzeklis drīkst stāvēt tikai ar izslēgtu motoru.

19. Kuģošanas līdzekli, uz kuru attiecas šo noteikumu 18.punkts un kuru nolaiž ūdenī speciāli šim nolūkam aprīkotās vietās (piemēram, no peldvietas norobežotos koridoros iziešanai kuģošanas rajonā), var pārvietot ar ieslēgtu motoru pēc tā nolaišanas ūdenī, ievērojot drošu kustības ātrumu saskaņā ar šo noteikumu prasībām.

20. Atpūtas kuģus aprīko ar drošības aprīkojumu saskaņā ar šo noteikumu prasībām (1.pielikums).

21. Kuģošanas līdzekļa korpuss, mehānismi un aprīkojums ir tāds, lai nodrošinātu kuģošanas, cilvēku un vides drošību. Ūdensmotociklu aprīko ar automātisku motora apturēšanas ierīci (ja tā konstrukcija to paredz), kas aptur motoru, ja kuģošanas līdzeklis palicis bez vadības.

22. Vadītājs ir atbildīgs par pasažieru drošību.

23. Vadītājs nodrošina, lai pasažieris, kas jaunāks par 12 gadiem, pārvadāšanas laikā ir ietērpts atbilstoša izmēra glābšanas vestē.

24. Pārvietojoties ar ūdensmotociklu, burājot ar vējdēli, nodarbojoties ar ūdens slēpošanu vai tamlīdzīgiem ūdens sporta veidiem, personai jābūt ietērptai glābšanas vestē, kas nodrošina personas peldspēju.

25. Ja kuģošanas līdzekli iznomā, iznomātājs nodrošina nomniekam instruktāžu par kuģošanas līdzekļa drošu izmantošanu un drošības aprīkojumu. Nododot kuģošanas līdzekli lietošanai noteiktā akvatorijā, iznomātājs iepazīstina nomnieku ar satiksmes kārtību akvatorijā un tās īpatnībām (piemēram, atvari, straumes, neapzīmētu peldvietu atrašanās vietas).

26. Vadītājam aizliegts:

26.1. izmantot kuģošanas līdzekli, kas nav tehniskā kārtībā vai nav apgādāts ar nepieciešamo aprīkojumu un glābšanas līdzekļiem;

26.2. izmantot kuģošanas līdzekli, kuru nepieciešams reģistrēt, ja uz tā šim nolūkam paredzētajās vietās nav norādītas valsts reģistrācijas numuru zīmes;

26.3. pārsniegt kuģošanas līdzekļa kravnesību vai atļauto pārvadājamo cilvēku skaitu;

26.4. pārsniegt atļauto kuģošanas ātrumu atbilstoši ātruma ierobežojuma zīmēm;

26.5. vadīt kuģošanas līdzekli ar ātrumu, kas pārsniedz 5 km/h, tuvāk par 30 metriem no peldētājiem;

26.6. izmantot kuģošanas līdzekli vietās, kur to aizliedzis iekšējo ūdeņu īpašnieks vai valdītājs, kā arī pašvaldības noteiktās, apzīmētās un aizliegtās akvatorijās un peldvietās;

26.7. manevrēt un apstāties ejošu vai stāvošu kuģu, bagarmašīnu un peldošo celtnu tuvumā, kā arī starp tiem;

26.8. noenkuroties kuģu ceļā, kā arī pietauvoties vai stāvēt pie navigācijas zīmēm un pasažieru vai kravas piestātnēm, ja tās nav paredzētas atpūtas kuģiem;

26.9. vadīt kuģošanas līdzekli vai mācīt vadīt kuģošanas līdzekli:

26.9.1. ja alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,5 promiles;

26.9.2. atrodies narkotisko, psihotropo, toksisko, citu apreibinošu vielu vai arī reakcijas ātrumu un uzmanību samazinošu medikamentu iespaidā;

26.9.3. esot slimam vai arī tādā mērā nogurušam, ka tas var ietekmēt vadītāja darbības spējas un ūdens satiksmes drošību;

26.10. lietot alkoholiskos dzērienus, narkotiskās vai citas apreibinošās vielas pēc ūdens satiksmes negadījuma, kā arī pēc tam, kad kuģošanas līdzeklis apturēts pēc šo noteikumu 27.punktā minēto amatpersonu pieprasījuma, līdz alkoholisko dzērienu, narkotisko vai citu apreibinošu vielu ietekmes pārbaudei vai atbrīvošanai no šādas pārbaudes. Vadītājs nedrīkst atteikties no šajā punktā minētās pārbaudes.

27. Ja rodas aizdomas par šo noteikumu 26.punktā minēto prasību neievērošanu, policijas un Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku krasta apsardzes amatpersona, kā arī Valsts robežsardzes amatpersona (robežakvatorijā un ostu akvatorijā) var apturēt atpūtas kuģi pārbaudes veikšanai, kā arī pārbaudīt:

27.1. dokumentu, kas apliecina kuģošanas līdzekļa reģistrāciju, ja attiecīgais kuģošanas līdzeklis ir jāreģistrē;

27.2. kuģošanas līdzeklim atbilstošu vadītāja apliecību, ja tāda ir nepieciešama.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 30.08.2005. noteikumiem nr.648)

28. Ja tiek konstatēti pārkāpumi, šo noteikumu 27.punktā minētās amatpersonas var atstādināt vadītāju no atpūtas kuģa turpmākas vadīšanas un, ja uz kuģa nav citas personas, kas var vadīt attiecīgo atpūtas kuģi, nogādāt šo atpūtas kuģi tuvākajā atpūtas kuģiem paredzētajā piestātnē.

29. Valsts vides dienesta amatpersonām ir tiesības apturēt kuģošanas līdzekli, lai kontrolētu ūdens bioloģisko resursu ieguves likumību. Ja valsts vides dienesta amatpersonai rodas aizdomas par šo noteikumu 26.punktā minēto prasību neievērošanu, tā nekavējoties ziņo par to policijai vai Valsts robežsardzei.

30. Ja tiek konstatēts, ka kuģošanas līdzeklis vai tā motors atrodas meklēšanā, vai rodas pamatotas aizdomas, ka kuģošanas līdzekļa identifikācijas numurs, motora numurs vai iesniegtie dokumenti ir viltoti, amatpersona, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem uzrauga ūdens satiksmi, reģistrē kuģošanas līdzekļus vai veic to valsts tehnisko apskati, par šo faktu nekavējoties informē Valsts policiju. Valsts policija pēc nepieciešamās pārbaudes veikšanas pieņem lēmumu par turpmāko rīcību.

31. Atpūtas kuģiem tehniskā apskate nav nepieciešama.

32. Atpūtas kuģu satiksme robežakvatorijā atļauta tikai diennakts gaišajā laikā, par to iepriekš informējot Valsts robežsardzi. Pārvietojoties pa robežakvatoriju, vadītājam un pasažierim ir jābūt klāt personu apliecinošam dokumentam, ko uzrāda pēc Valsts robežsardzes amatpersonas pieprasījuma.

III. Drošs ātrums

33. Atpūtas kuģis izvēlas tādu ātrumu, lai tas varētu laikus veikt efektīvus pasākumus drošas kuģošanas nodrošināšanai, kā arī varētu apstāties drošā attālumā, nepieļaujot sadursmi.

34. Izvēloties drošu ātrumu, papildus ņem vērā šādus apstākļus:

34.1. redzamība;

34.2. kustības blīvums attiecīgajā akvatorijas daļā;

34.3. manevrēšanas spēja, īpaši attālums, kāds nepieciešams pilnīgai kuģošanas līdzekļa apturēšanai;

34.4. apgaismojuma fons diennakts tumšajā laikā no krasta ugunīm un no paša kuģošanas līdzekļa ugunu gaismas izkliedes;

34.5. vēja, jūras un straumes stāvoklis un navigācijai bīstamu vietu tuvums;

34.6. attiecība starp kuģošanas līdzekļa iegrimi un apkārtējiem dziļumiem;

34.7. uzstādītās navigācijas zīmes un ugunis, kā arī attiecīgās ostas noteikumos ietvertās prasības;

34.8. vai kuģošanas līdzekļa ātrums nerada pavadošo vilni, kas veicina krastu izskalošanu.

35. Ja kuģošanas līdzeklis izmanto radaru, tas, izvēloties drošu ātrumu, papildus ņem vērā šādus apstākļus:

35.1. radara iekārtas parametri un efektivitāte;

35.2. jebkuri ierobežojumi, ko nosaka izmantojamās radara iekārtas attāluma skala;

35.3. ūdens stāvokļa, meteoroloģisko faktoru, kā arī citu traucējumu iespajds uz radara iekārtas darbību;

35.4. vai radars var neatklāt atpūtas kuģus, ledus gabalus un citus mazizmēra peldošus objektus;

35.5. radara atklāto kuģošanas līdzekļu daudzumus, atrašanās vietas un pārvietošanās.

IV. Sadursmju novēršana

36. Šīs nodaļas noteikumi attiecas tikai uz atpūtas kuģu satiksmi.

37. Ja atpūtas kuģim ar motoru pa pretēju vai gandrīz pretēju kursu tuvojas otrs kuģis, atpūtas kuģis maina kursu pa labi, lai tie varētu paiet viens otram garām ar kreisajiem bortiem drošā attālumā.

38. Šo noteikumu 37.punktā minētā situācija uzskatāma par esošu, ja atpūtas kuģis redz otru kuģi tieši uz kursa vai gandrīz uz kursa, turklāt diennakts tumšajā laikā tas var redzēt otra kuģa topugunis uz vienas līnijas

vai gandrīz uz vienas līnijas un (vai) abas borta ugunis, bet diennakts gaišajā laikā - otra kuģa atbilstošu rakursu.

39. Ja divi atpūtas kuģi ar motoru iet pa kursiem, kas krustojas tā, ka rodas sadursmes draudi, atpūtas kuģis, no kura pa labi atrodas otrs atpūtas kuģis, dod tam ceļu un nešķērso otra atpūtas kuģa kursu gar tā priekšgalu.

40. Ja divas jahtas tuvojas tā, ka rodas sadursmes draudi, tās ievēro šādus principus:

40.1. ja jahtas iet ar dažādām halzēm, ceļu dod tā, kas iet ar kreiso halzi;

40.2. ja jahtas iet ar vienu un to pašu halzi, ceļu dod tā, kas atrodas vēja pusē;

40.3. jahta, kas iet ar kreiso halzi un redz vēja pusē otru jahtu, bet nespēj precīzi noteikt, vai tā iet ar kreiso vai labo halzi, dod ceļu otrai jahtai.

41. Par vēja pusi uzskata grotburas pusei pretējo pusi, bet jahtai ar taisnām burām – vislielākajai slīpajai burai pretējo pusi.

42. Jahtai ar paceltām burām, kas kuģo bez motora, ir ceļa priekšroka attiecībā pret kuģošanas līdzekļiem ar motoru.

43. Apdzenamais kuģošanas līdzeklis veicina apdzīšanu, saglabājot savu kursu un, ja nepieciešams, samazinot ātrumu. Apdzenošais kuģošanas līdzeklis turas drošā attālumā no otra kuģošanas līdzekļa un apdzen to:

43.1. uz kuģu ceļa – tikai gar apdzenamā kuģošanas līdzekļa kreiso bortu;

43.2. ārpus kuģu ceļa – gar apdzenamā kuģošanas līdzekļa labo vai kreiso bortu.

44. Apdzenošais kuģošanas līdzeklis ir kuģošanas līdzeklis, kurš tuvojas citam kuģošanas līdzeklim tādā virzienā, kas ir vairāk nekā $22,5^\circ$ aiz tā dvarsa, t.i., ja apdzenošais kuģošanas līdzeklis attiecībā pret apdzenamā atrodas tādā stāvoklī, ka diennakts tumšajā laikā apdzenošais kuģošanas līdzeklis var redzēt tikai apdzenamā kuģošanas līdzekļa pakaļgala uguni un nevar redzēt nevienu no tā bortu ugunīm.

45. Kuģošanas līdzekļu izmaiņās vai apdzīšanas manevru var apstiprināt, izmantojot manevrēšanas skaņu signālus atbilstoši *COLREG-72*.

46. Iespējamās sadursmes draudu noteikšanai katrs kuģošanas līdzeklis izmanto visus pieejamos līdzekļus atbilstoši apstākļiem. Ja ir šaubas par sadursmes draudiem, tad uzskata, ka tie pastāv.

47. Jebkurām kursa un ātruma izmaiņām, kas tiek veiktas, lai novērstu sadursmi, jābūt pietiekami lielām (ja to atļauj apstākļi), lai tās no otra kuģošanas līdzekļa būtu viegli pamanāmas vizuāli vai ar radara palīdzību. Jāizvairās no vairākām nelielām kursa un (vai) ātruma izmaiņām, kas seko viena otrai.

48. Lai izvairītos no sadursmes ar otru kuģošanas līdzekli, izvēlas tādu rīcību, kas nodrošina kuģošanas līdzekļu savstarpēju izmaiņšanos drošā attālumā. Šīs rīcības efektivitāti vadītājs kontrolē tik ilgi, kamēr otrs kuģošanas līdzeklis ir pilnīgi pagājis garām.

49. Visefektīvākā rīcība, lai novērstu bīstamu tuvošanos, ir kursa maiņa, ja vien tā izdarīta laikus, ir pietiekama un neizraisa pārlieku tuvošanos citiem kuģošanas līdzekļiem.

50. Ja nepieciešams vairāk laika situācijas novērtēšanai, lai izvairītos no sadursmes, kuģošanas līdzekļu vadītāji samazina ātrumu vai apstājas, kamēr nav noskaidroti apstākļi vai nav savstarpēji saskaņota rīcība.

51. Ja kuģošanas līdzeklis tuvojas akvatorijas daļai, kurā ir ierobežota kuģošanas platība, kanāla malai, krastam, bagarmašīnām, stāvošiem kuģošanas līdzekļiem, dokiem, pārcelājumiem vai nodarbinātiem ūdenslīdzēju kuģošanas līdzekļiem, tas samazina ātrumu (ja nepieciešams, līdz minimālajam ātrumam), lai neradītu bīstamu viļņošanos.

52. Šaurās akvatorijās (piemēram, kanālos), kur kuģošanas līdzekļu izmaiņšanās ir apgrūtināta, kuģošanas līdzeklis turas iespējami tuvāk labajai pusei.

V. Kuģošana zem tiltiem un to tuvumā

53. Caurbraukšanai zem tiltiem kuģošanas līdzekļi izmanto šim nolūkam paredzētās tilta ailes.

54. Ja caurbraukšanai paredzēta tikai viena tilta aile un tai vienlaikus tuvojas divi kuģošanas līdzekļi, kas viens otram var radīt traucējumus, tie ievēro šādus noteikumus:

54.1. braucot no pretējiem virzieniem, pirmais zem tilta iziet kuģošanas līdzeklis, kas brauc pa straumi;

54.2. braucot vienā virzienā, pirmais zem tilta iziet kuģošanas līdzeklis, kas atrodas pa labi.

55. Kuģošanas līdzekļiem aizliegts apstāties un stāvēt zem tiltiem vai kanālos, ja tas traucē citu kuģošanas līdzekļu kustību.

56. Attālumam starp kuģošanas līdzekļa augstāko punktu un tilta konstrukciju jābūt tādām, lai caurbraukšana būtu droša.

VI. Atpūtas kuģu ugunis, zīmes un signāli

57. Atpūtas kuģis ugunis ieslēdz diennakts tumšajā laikā un nepietiekamas redzamības apstākļos. Signālfīgūras izliek diennakts gaišajā laikā.

58. Lai atpūtas kuģis paziņotu par avāriju un palīdzības nepieciešamību, vadītājs izmanto vismaz vienu no šādiem avārijas signāliem:

58.1. nepārtraukts skaņas signāls vai nepārtraukta zvanīšana ar zvanu vai citu metāla priekšmetu;

58.2. taisnstūra karogs mastā un virs vai zem tā novietots bumbveidīgs priekšmets;

58.3. sarkana signālraķete;

58.4. dūmu signāls – oranžas krāsas dūmu signālraķete;

58.5. uz sāniem izstieptu roku pacelšana un nolaišana (kustībām jābūt lēnām un atkārtotām);

58.6. ultraīsviļņu (UĪV) radio izsaukums starptautiskajā 16. vai 70.kanālā.

59. Atpūtas kuģim ar motoru (atkarībā no tā garuma) gaitā izliek bortu un pakaļgala ugunis. Bortu ugunis var apvienot vienā lukturī (kombinētais lukturis).

60. Atpūtas kuģim (arī tad, ja to velk) izliek riņķa ugunis vai arī tur gatavībā elektrisko lukturi vai iedegtu lukturi ar baltu uguni, ko laikus izliek, tuvojoties citiem kuģošanas līdzekļiem, lai novērstu sadursmi.

61. Atpūtas kuģis (izņemot airu laivu un ūdensmotociklu), kā arī atpūtas kuģis, kas velk citu kuģošanas līdzekli, ir aprīkots ar navigācijas zīmēm un signāliem atbilstoši *COLREG-72*, ja tā konstrukcija paredz navigācijas zīmju un signālu uzstādīšanu.

62. Jahtai gaitā izliek bortu ugunis un pakaļgala ugunis.

63. Jahtai, kuras garums mazāks par 20 metriem, šo noteikumu 62.punktā minētās ugunis var apvienot vienā lukturī. Lukturi izliek masta augšgalā vai masta augšgala tuvumā labi redzamā vietā.

64. Jahtai gaitā papildus šo noteikumu 62.punktā minētajām ugunīm masta augšgalā vai tā tuvumā labi redzamā vietā var izlikt divas vertikālā līnijā izvietotas riņķa ugunis (augšējai jābūt sarkanai, bet apakšējai – zaļai). Riņķa ugunis nedrīkst būt novietotas kopā ar šo noteikumu 63.punktā minēto kombinēto lukturi.

65. Jahtai, kuras garums mazāks par 7 metriem, izliek šo noteikumu 62. vai 63.punktā minētās ugunis, ja tas praktiski iespējams. Ja vadītājs ugunis neizliek, viņš tur gatavībā elektrisko lukturi vai iedegtu laternu ar baltu uguni, ko laikus izliek, tuvojoties citiem kuģošanas līdzekļiem, lai novērstu sadursmi.

66. Jahtai ar burām un motoru tās priekšgalā labi redzamā vietā diennakts gaišajā laikā uzstāda melnas krāsas konusveida zīmi ar virsotni uz leju, bet diennakts tumšajā laikā - tādas pašas ugunis kā atpūtas kuģim ar motoru (59.punkts).

67. Atpūtas kuģis, kas ir noenkurojies vietā, kur var kuģot citi kuģošanas līdzekļi, izliek vienu riņķa uguni.

68. Atpūtas kuģis, kas ir zaudējis gaitu (piemēram, bojāts motors, bojāta stūres iekārta, bojāta dzeniekārta) attiecībā pret ūdeni un atrodas citu kuģošanas līdzekļu ceļā, laikus brīdina tos par savu stāvokli:

68.1. diennakts gaišajā laikā – ar apļveida kustību virs galvas, rokā turot pamanāmu priekšmetu;

68.2. diennakts tumšajā laikā – ar apļveida kustību virs galvas, rokā turot baltas krāsas uguni.

69. Papildus šo noteikumu 68.punktā minētajiem nosacījumiem brīdinājuma signālu var dot ar nepārtrauktu skaņu, izmantojot jebkuru priekšmetu (piemēram, zvans vai cits metāla priekšmets), kas nodrošina skaidri saklausāmas skaņas, kā arī dot jebkurus citus *COLREG-72* noteiktos briesmu signālus.

70. Atpūtas kuģi, kas garāks par 7 metriem, apgādā ar skaņas signālierīci (piemēram, svilpi), kas nodrošina īsus (apmēram sekundi) un garus (no 4 līdz 6 sekundēm) skaņas signālus, kas ir dzirdami ne mazāk kā 1000 metru attālumā.

71. Nepietiekamas redzamības apstākļos var dot šādus skaņas signālus:

71.1. gaitā – viens garš signāls, ar divu minūšu intervālu;

71.2. stāvot – divi gari signāli, ar divu minūšu intervālu.

72. Atpūtas kuģis var apstiprināt savu manevru ar šādiem skaņas signāliem:

72.1. viens īss signāls – "Es mainu savu kursu pa labi";

72.2. divi īsi signāli – "Es mainu savu kursu pa kreisi";

72.3. trīs īsi signāli – "Mani motori strādā atpakaļgaitā";

72.4. pieci īsi signāli ar maziem intervāliem – "Brīdinājums".

VII. Rīcība ūdens satiksmes negadījumā

73. Ja noticis ūdens satiksmes negadījums, vadītājs par to informē Valsts policiju un turpmāk rīkojas pēc tās norādījumiem vai zvana uz vienoto ārkārtējo situāciju tālruni (112).

74. Ja noticis ūdens satiksmes negadījums, kurā fiziskai personai nodarīti miesas bojājumi, vadītājs:

74.1. sniedz cietušajam pirmo palīdzību;

74.2. nogādā cietušo krastā;

74.3. izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību vai nogādā cietušo tuvākajā ārstniecības iestādē.

75. Katra ūdens satiksmes dalībnieka pienākums ir darīt visu iespējamo, lai sniegtu pirmo palīdzību ūdens satiksmes negadījumā cietušajiem.

VIII. Vadītāja kvalifikācija

76. Vadīt motorlaivas, kuterus un ūdensmotociklus atļauts personām, kurām ir attiecīga kuģošanas līdzekļa vadīšanas tiesības. Kuģošanas līdzekļa vadīšanas tiesības apliecina attiecīgs ieraksts transportlīdzekļu vadītāju reģistrā un kuģošanas līdzekļa vadītāja apliecība.

77. Šo noteikumu 76.punktā minēto kuģošanas līdzekļu vadīšanas tiesības persona var iegūt, sasniedzot šādu vecumu:

77.1. 14 gadus, lai vadītu ūdensmotociklu;

77.2. 14 gadus, lai vadītu motorlaivu;

77.3. 14 gadus, lai vadītu jahtu;

77.4. 16 gadus, lai vadītu kuteri.

78. Airu laivu vadīt bez pilngadīgas personas klātbūtnes atļauts personām, kas sasniegušas 12 gadu vecumu.

79. Mācīt vadīt kuģošanas līdzekli drīkst pilngadīga persona, kurai ir attiecīgā kuģošanas līdzekļa vadīšanas tiesības.

80. Kuģošanas līdzekļa vadītāja apliecību izsniedz personai, kurai nav konstatētas medicīniskas pretindikācijas un kura ir nokārtojusi eksāmenu atbilstoši kuģošanas līdzekļa tipam. Mazizmēra kuģošanas līdzekļu vadītāja apliecības izsniedz Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD), pārējo kuģošanas līdzekļu vadītāja apliecības izsniedz Latvijas Jūras administrācija.

81. Mācību kuģošana ar atpūtas kuģi notiek vietās, kur nav intensīvas ūdens satiksmes un kur tas netraucē kopējai ūdens satiksmei.

82. Apmācīt vadīt ūdensmotociklu var arī, apmācītājam atrodoties krastā, ja apmācāmais ir drošas sasniedzamības attālumā.

IX. Navigācijas zīmes, ugunis un to uzstādīšana

83. Navigācijas zīmēm un ugunīm jāatbilst šajos noteikumos noteiktajiem standartiem (2.pielikums). Drīkst uzstādīt arī citas navigācijas zīmes un ugunis, ja tās atbilst Eiropas iekšējo ūdeņu kodeksā (*CEVNI* kodekss) noteiktajam standartam.

84. Zīmju vairogus ieteicams krāsot ar luminiscējošu krāsu.

85. Zīmes izmērus izvēlas tāds, lai nodrošinātu tās redzamību visā zīmes darbības zonā.

86. Ugunis, kas tiek izmantotas papildus šajos noteikumos noteiktajām zīmēm, izvieto uz atbilstošā zīmes vairoga vai tieši virs tā.

87. Iekšējo ūdeņu īpašnieks vai valdītājs:

87.1. aprīko iekšējo ūdeņu akvatoriju ar nepieciešamajām navigācijas zīmēm un ugunīm, saskaņojot to izvietojumu, skaitu un veidu ar Latvijas Jūras administrāciju;

87.2. nodrošina tilta aiļu izgaismošanu diennakts tumšajā laikā, ja tilta tiešā tuvumā notiek kuģošanas līdzekļu satiksme;

87.3. nodrošina brīdinājuma zīmju izvietojumu akvatorijās, kurās aizliegts izmantot attiecīgu veidu kuģošanas līdzekļus;

87.4. nodrošina, lai navigācijas zīmes un ugunis pastāvīgi tiktu uzturētas atbilstošā tehniskā stāvoklī;

87.5. publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" un lielākajā attiecīgās administratīvās teritorijas preses izdevumā informāciju par akvatoriju, kur aizliegta atpūtas kuģu un citu motorizētu kuģošanas līdzekļu satiksme, kā arī peldvietu organizēšana.

88. Inženiertehnisko būvju aprīkošanu ar navigācijas zīmēm un ugunīm nodrošina šo būvju īpašnieks vai valdītājs.

X. Noslēguma jautājumi

89. Mazizmēra kuģošanas līdzekļu, jahtu un motorjahtu vadītāju apliecības, kas ir izdotas līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, ir derīgas motorlaivu, kuteru un ūdensmotociklu vadīšanai līdz tajās norādītajam termiņam, bet ne ilgāk kā līdz 2006.gada 1.oktobrim.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 30.08.2005. noteikumiem nr.648)

90. Personām, kurām nav attiecīga kuģošanas līdzekļa vadīšanas tiesību, līdz 2006.gada 1.maijam atļauts vadīt mazizmēra kuģošanas līdzekli un ūdensmotociklu bez vadītāja apliecības, ja tiek ievērotas šo noteikumu prasības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 30.08.2005. noteikumiem nr.648)

91. Mazizmēra kuģošanas līdzekļu vadītāju apliecības Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) sāk izsniegt ne vēlāk kā 2006.gada 1.aprīlī.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 30.08.2005. noteikumiem nr.648)

92. Šo noteikumu 87.punktā minētās prasības izpildāmas līdz 2006.gada 1.aprīlim.

93. Šo noteikumu 26.9.1.apakšpunktā noteiktā pieļaujamā alkohola koncentrācija asinīs attiecas uz kuteru, ūdensmotociklu, motorlaivu un jahtu vadītājiem.

Ministru prezidents

A.Kalvītis

Satiksmes ministrs

A.Šlesers